

عنوان مقاله:

استفساری در باب «معنویت و معنا» ریشه ای پنهان در کالبد معماری مساجد اسلامی

محل انتشار:

دومین همایش بین المللی و سومین همایش ملی اسلام و ارزش های متعالی (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

جمال الدین مهدی نژاد - دانشیار، عضو هیات علمی گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران

علی صادقی حبیب آباد - دانشجوی دکتری تخصصی معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

معنویت؛ مفهوم و معنایی گمشده انسانی در پهنه گیتی است که زمان و مکان نمی شناسد. این معنا به حقایق در جهان عینی و خارجی یا حقایق ذهنی در روان اشاره دارد. واژه معنویت و مشتقاتش گرچه در منابع اصلی اسلامی به کار نرفته؛ اما در ادبیات مسلمانان، هم در زبان عربی و هم در زبان فارسی رواج یافته است به خصوص در معماری شگرف مساجد ایرانی دوره اسلامی؛ این معنا به صورت روانشناسانه و هوشمندانه؛ قابل درک و احساس می باشد. معمار گذشته با آشنایی به حقیقت الهی و با تکیه بر اعتقادات خود؛ معماری درخور فرهنگ و اعتقادات زمان خوی را خلق، و با بهره گیری از عناصر معماری؛ کالبد عینی را سرشار از ارزش های محسوس الهی کرده است. همان گونه که در نظر صدرالمتالهین؛ انسان ها تشنه ی عالم الهی اند. در این پژوهش برآنیم تا با ذکر مقدمه ای در باب معنویت و شناخت مفاهیم و مشتقات آن؛ تشابه این ارزش به یورت عینی در معماری مسجد دوره اسلامی جهت حفظ و بیان از این ارزش معنوی بررسی و بازخوانی گردد. رو پژوهش به صورت میدانی و کاربردی توصیفی -تحلیلی انجام شده است. اطلاعات پایه از منابع کتابخانه ای و پژوهش های معتبر؛ همچنین مصاحبه با متخصصین در این زمینه جمع آوری شده است. نتایج نشان می دهد رابطه ظاهر جهان با باطن آن، رابطه ای معنایی است به گونه ای که جهان آشکار، جلوه ای از باطن جهان و حاکی از معنایی است که در باطن آن مخفی شده است. معمار گذشته در تمامی مراحل پروژه و پرداخت بنا؛ درون خود را مجس و عینیت می بخشد و نتیجه کار آن؛ معماری با همان ویژگی های اعتقادی خود اوست. میتوان گفت توجه به اخلاق انسانی توأم با معنویت؛ یکی از شاخص های مه خلق چنین آثار ارزشمند معماری است که از وجود معنا نشات می گیرد.

کلمات کلیدی:

معنویت، معنا، معماری مساجد دوره اسیمی، هنرهای متعالی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/812550>

